

DIPUTACIÓ DE
VALÈNCIA

Protecció de Dades i Seguretat de la Informació

Butlletí de protecció de dades

Butlletí del Departament de protecció de dades i Seguretat
de la Informació de la Diputació Provincial de València

Butlletí nº 1 | Julio 2020

TELETREBALL I DESCONNEXIÓ DIGITAL

PRESENTACIÓN

Eusebio Moya

Responsable del Departament de Protecció de Dades i Seguretat de la Informació.

Delegat de Protecció de Dades de la Diputació Provincial de València.

Fa aproximadament vint anys la Diputació de València va crear la Unitat Tècnica de Protecció de Dades amb l'objectiu de garantir el compliment de la normativa legal i interna en matèria de protecció de dades, convertint-se d'esta manera en la primera administració pública a incorporar una unitat administrativa d'estes característiques.

Des d'aquell moment en què partim de zero sempre hem intentat compartir la nostra experiència, punts de vista i interpretacions; no per cap afany de protagonisme sinó per posar a disposició d'altres administracions públiques, especialment de l'àmbit local, elements que pogueren ser útils en una matèria complexa i amb tan poc arrelament en el sector públic.

Fa temps que desitjàvem elaborar alguna publicació que sumara també recursos en este àmbit. I este desig pren forma hui a través d'este Butlletí, amb el que pretenem fer la nostra modesta contribució al món de la protecció de dades en l'àmbit del sector públic, especialment en allò que afecta les Entitats Locals.

El Butlletí de Protecció de Dades Personals està dirigit als empleats públics en general, sense ser necessària una formació específica en matèria de protecció de dades per a una correcta assimilació dels seus continguts. En cada número s'abordarà un tema central a què s'afegiran notícies d'actualitat i altres referències d'interés. Comencem amb un format bàsic a què esperem anar incorporant més seccions en un futur.

L'equip del Departament de Protecció de Dades i Seguretat de la Informació de la Diputació de València esperem que esta publicació vos resulte interessant i que ajude a la difusió i millor aplicació de la normativa de protecció de dades personals.

Vos invitem a traslladar-nos aquelles temàtiques que resulten del vostre interès per als pròxims butlletins informatius. Estes peticions hauran de dirigir-se a:

Diputació de València

Dpt. de Protecció de Dades i
Seguretat de la Informació

Pl. de Manises, 4 46003 València

email: dpdssi@dival.es

SUBSCRIPCIONS

Si desitges subscriure's al nostre
Butlletí informatiu accedix al següent

[enllaç](#)

¿COM I QUÈ IMPLICA EL TELETREBALL? DESCONNEXIÓ DIGITAL

La crisi de la Covid-19, ha influït necessàriament en la forma de realitzar el nostre treball; primer pel confinament imposat per l'estat d'alarma i després per l'encara elevat risc de contagis. Atenent a les recomanacions realitzades pel Govern i a les circumstàncies sobrevingudes per a l'exercici del treball, ha resultat necessari, sempre que fóra possible, desenrotllar l'activitat professional en modalitat de teletreball, comportant certs riscos i beneficis per a l'entitat i les persones treballadores.

Per això, un gran nombre d'empreses i entitats s'ha sumat a esta iniciativa a Espanya per a mantindre la seua activitat, ocasionant que el mercat laboral a Espanya passa per impulsar definitivament la instauració del teletreball.

En este sentit, ens trobem amb una sèrie de disposicions arreglades en les normes següents:

- Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'estes dades.
- Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals (d'ara en avant, LOPDGDD).
- Reial Decret 3/2010, de 8 de gener, pel qual es regula l'Esquema Nacional de Seguretat en l'àmbit de l'administració electrònica.
- Reial Decret 951/2015, de 23 d'octubre, de modificació del Reial Decret 3/2010, de 8 de gener, pel qual es regula l'Esquema Nacional de Seguretat en l'àmbit de l'Administració Electrònica.
- Reial Decret Legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors.
- Reial Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic.

L'Article 13 de l'Estatut dels Treballadors regula la figura del teletreball com a treball a distància, en els termes següents:

“Tindrà la consideració de treball a distància aquell en què la prestació de l'activitat laboral es realitza de manera preponderant en el domicili del treballador o en el lloc lliurement triat per este, de mode alternatiu al seu desenvolupament presencial en el centre de treball de l'empresa.”.

Així mateix, actualment ens trobem davant d'una revolució tecnològica que està canviant la forma d'entendre la nostra forma de treballar, viatjar o relacionar-nos i que, encara que no siguem conscients d'això, requereix una preparació per a:

- Un ús responsable de la tecnologia en el nostre benefici.
- Evitar conductes de risc per a la salut.

QUÈ RISCOS HEM DE TINDRE EN COMPTE?

Per a la pròpia entitat, les connexions remotes poden ser una via d'entrada de codi danyós als sistemes, per això, es considera clau poder garantir la seguretat d'estes connexions i accessos. Així, hem de comptar que els empleats coneguen una sèrie de bones pràctiques en l'exercici de les seues funcions:

DECÁLOGO BUENAS PRÁCTICAS EN TELETRABAJO

 Uso personal y profesional: Los dispositivos sólo pueden utilizarse para fines profesionales.	Necesidad de autorización: cualquier extracción (información, equipamiento, etc.) de la organización requiere autorización.
Copias de seguridad: sigue las instrucciones del departamento de informática. 	 Uso de canales de comunicación establecidos: utiliza sólo los canales establecidos y autorizados.
 Bloqueo de sesión: bloquea el equipo cuando te ausentes de tu puesto de trabajo.	Evitar accesos no autorizados: evita que personas no autorizadas vean o escuchen información.
Entorno de trabajo seguro: no trabajes en estaciones, bares o similar. 	 Mantenimiento de los equipos: cuida de tu equipo y mantenlo actualizado
 Normativa interna: sigue la normativa de seguridad existente.	Gestión de incidencias: comunica incidencias según el procedimiento habitual.

Amb la finalitat d'evitar y/o mitigar estos riscos s'ha de treballar en la promulgació de polítiques internes que suposen una cultura preventiva o una guia de bones pràctiques relatives a l'ús adequat de les TIC, i en tasques de sensibilització dirigides al personal.

A més, s'han de regular les pautes que permeten als empleats desenvolupar les seues tasques des d'ubicacions externes al seu centre de treball, garantint la seguretat dels sistemes d'informació. Així, per exemple, en el cas de la Diputació de València vénen arreplegues en les "Normas de Seguretat dels Usuaris dels Sistemes d'Información", on es descriuen com dur a terme l'accés remot, la seguretat dels suports electrònics d'informació i les normes específiques d'utilització de dispositius portàtils i mòbils.

D'altra banda, hem de conèixer els riscos existents com a empleats, atés que el desenvolupament del teletreball pot afectar l'equilibri entre la vida professional i personal i la salut, desdibuixant la separació entre la jornada laboral i el temps de descans.

Així, trobem el dret a la desconexió digital en l'àmbit laboral, regulat en l'article 88 de la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals:

"Els treballadors i els empleats públics tindran dret a la desconexió digital a fi de garantir, fora del temps de treball legal o convencionalment establert, el respecte del seu temps de descans, permisos i vacances, així com de la seua intimitat personal i familiar".

"L'ocupador, amb audiència prèvia dels representants dels treballadors, elaborarà una política interna dirigida a treballadors, inclosos els que ocupen llocs directius, en la que definiran les modalitats d'exercici del dret a la desconexió i les accions de formació i de sensibilització del personal sobre un ús raonable de les ferramentes tecnològiques que evite el risc de fatiga informàtica. En particular, es preservarà el dret a la desconexió digital en els supòsits de realització total o parcial del treball a distància, així com en el domicili de l'empleat vinculat a l'ús amb fins laborals de ferramentes tecnològiques".

En este sentit, el dret a la desconexió digital és entés, d'un costat, com l'obligació de connexió de les persones treballadores durant la seua jornada laboral, i d'un altre, com el dret a la desconexió durant el seu temps de descans sense que puga veure's interromput per l'ocupador. A saber, este dret garantix, fora del temps de treball legal o convencionalment establert, el respecte del temps de descans de les persones treballadores, permisos i vacances, així com de la seua intimitat personal i familiar. Este dret de “nueva generación”; té gran significat si ho traslладem a la realitat actual del teletreball, atés que davant d'esta modalitat és molt més senzill que es desdibuixe fàcilment la separació entre la vida professional i personal de les persones treballadores.

Així mateix, l'article 14.j.bis) de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic reconeix tots els empleats públics el dret:

“A la intimitat en l'ús de dispositius digitals posats a la seua disposició i enfront de l'ús de dispositius de videovigilancia i geolocalización, així com a la desconexió digital en els termes establerts en la legislació vigent en matèria de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals”.

En esta línia també s'ha manifestat la pròpia Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD) establint en les seues Recomanacions per a protegir les dades personals en situacions de mobilitat i teletreball que *“Los mecanismos de monitorització implementats en el context d'accés remot a recursos corporatius en situacions de mobilitat i teletreball han de respectar els drets digitals establits en la LOPDGDD, en particular... el dret a la desconnexió digital en l'àmbit laboral”*.

A més, així ho ha entés el Ministeri de Treball i Economia Social, elaborant l'avantprojecte de Llei de Treball a Distància que té com a marc l'acord europeu sobre teletreball, i el text del qual es troba actualment pendent de negociació amb els agents socials. Durant la crisi sanitària no sols s'ha reforçat la tendència a la normalització del treball a distància, sinó que inclús la seua utilització s'ha arribat a configurar com a preferent, tant a Espanya com en altres països del nostre entorn.

Tenint en compte açò, **¿com hem de tractar el teletreball per a reduir els seus possibles riscos?** Hi ha una doble vessant protector:

- D'una part, una protecció reforçada enfront de moltes vegades inevitable invasió del temps de descans del treballador gràcies a les ferramentes de comunicació digital de què disposa en el seu treball.
- I d'una altra part, es protegeix dels riscos tecnològics per a la salut,

La implementació i efectivitat del dret a la desconnexió digital descansa tant en la persona treballadora, que pot exercir-ho, com en l'ocupador, que ha de vetllar perquè siga efectiu.

En conclusió, hi ha dos vessants a tindre en compte per a regular adequadament el dret a la desconnexió digital dels empleats, i que es protegeixen dels riscos tecnològics per a la seua salut. D'un costat, s'ha de comptar amb Polítiques de Desconnexió Digital que resulten efectives i acords a la realitat del tipus de treball desenrotllat. I, d'un altre, és necessari que es duguen a terme tasques de sensibilització perquè es coneguen els drets sobre esta matèria, i, sobretot, com exercir-los. Ambdós aspectes són totalment complementaris, atés que de res serviria una regulació protocol·litzada de la desconnexió digital sense els empleats coneguen com abordar-lo i viceversa.

MATERIAL COMPLEMENTARI

- Recomanacions de l'AEPD per a protegir les dades personals en situacions de mobilitat i teletreball.

Destaquem;

1. "Respetar la política de protecció de la informació en situacions de mobilitat definida pel responsable
2. Protegir el dispositiu utilitzat en mobilitat i l'accés al mateix
3. Garantir la protecció de la informació que s'està manejant
4. Guardar la informació en els espais de xarxa habilitats
5. Si hi ha sospita que la informació ha pogut veure's compromesa comunicar amb caràcter immediat la breixa de seguridad"

- Consells per a protegir les dades personals quan teletraballeu del Consell de Transparència i Protecció de dades d'Andalusia. Destaquem algunes de elles;

1. "Si l'equip que utilitzes t'ho ha facilitat el teu organisme, no ho empreu a més per a un ús particular. Si l'equip és de la teua propietat, no simultanieges les tasques laborals amb les particulars: cada cosa en el seu moment. Per a facilitar açò, si es treballa amb equips propis, és aconsellable crear un perfil professional en l'equip amb l'adequat control d'accés.
2. Tant si el teletreball es realitza des d'un equip de l'organisme o des d'un particular, assegura't de que disposa d'un antivirus que està operatiu i s'actualitza adequadament.
3. No magatzems en el disc dur local de l'equip amb què teletraballeu informació que incloga dades personals; utilitza per a això l'emmagatzemament en xarxa que et proporciona el teu organisme. [...]"

- Bones pràctiques i recomanacions de seguretat de l'Institut Nacional de Ciberseguretat (INCIBE)

NOTÍCIES

- Es dona llum verda per a provar en l'illa canària de La Gomera una app de Telèfon mòbil que permetrà notificar als contactes d'un usuari el possible risc de contagi per #COVID19. [Consulta en este enllaç.](#)
- Des de la Agència Espanyola de Protecció de Dades s'analitza com afecta nostra Privacitat esta i altres mesures en els temps de pandèmia. [Consulta este enllaç](#) amb les indicacions.
- ¿Prendre la temperatura en l'entrada d'espais públics i privats? Des de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades llancen un comunicat en relació amb la presa de temperatura per part de comerços, centres de treball i altres establiments. [Consulta este enllaç](#) amb les implicacions.
- El Tribunal Suprem confirma una multa de 40.000 euros de Protecció de Dades a Mútua Madrilenya per la publicitat que va rebre un client que va rebutjar expressament l'ús de les seues dades exercint el seu dret d'oposició a publicitat. [Consulta este enllaç](#) amb la notícia.
- Durant estos dies de confinament els menors passen més temps de l'habitual connectats a internet, per la qual cosa l'Agència Espanyola de Protecció de Dades ofereix consells i recomanacions a mares i pares perquè puguin protegir-los dels continguts inadequats. [Consulta este enllaç](#) amb les recomanacions.
- L'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD) ha subscrit la 'Declaración de teletreball i innovació: 12 compromisos + 12 causes' de Women in a Legal World, convertint-se en el primer organisme de l'Administració General de l'Estat que s'adherix a la iniciativa. El suport a esta Declaració s'engloba en el marc de la Responsabilitat Social i Sostenibilitat de l'Agència i el seu Pla d'Igualtat, que inclou una aposta ferma per esta modalitat laboral també en l'àmbit de les Administracions Públiques. [Consulta este enllaç.](#)